

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület nagylepke (Lepidoptera) faunájának vizsgálata

ÁBRAHÁM LEVENTE

Somogy County Museum, Natural History Department,
H-7400 Kaposvár, Fő u.10., Hungary, e-mail: levi@smmi.hu

ÁBRAHÁM L.: *Investigation on the butterfly and larger moth fauna of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area (Lepidoptera)*

Abstract: Between 1999-2001, the author carried out an investigation of the butterfly and larger moth fauna in the Látrányi Puszta Nature Conservation Area. For the faunistical and nature conservation survey, netting technique was used during the day and at night larger moths were collected by lamp and portable light traps. As a result 451 species were recorded, including 69 butterfly species. 13 protected species can be found in the protected area. *Oligia fasciuncula* (Haworth, 1809) is new in the Hungarian fauna. The significant species for nature protection are: *Maculinea teleius* (Bergsträsser, 1779), *Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1779), *Chariaspilates formosaria* (Eversmann, 1837), *Diachrysia zosimi* (Hübner, 1822), *Apamea sicula tallosi* Kovács et Varga, 1969, *Hadena silenes* (Hübner, 1822), *Euxoa segnilis* (Duponchel, 1836), *Setina roscida* (Denis & Schiffermüller, 1775).

Key words: *Oligia fasciuncula*, faunistical evaluation, protected species, Hungary

Bevezetés

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület rovarfaunája az 1999-ben megkezdődött természetvédelmi felmérés kezdetéig gyakorlatilag ismeretlen volt. Sem az entomológiai szakirodalomban, sem a természettudományi múzeumi gyűjteményekben nem voltak értékelhető adatok a területről.

Az első, természetvédelmi szempontból is hasznosítható információ az 1991-1994 között "Somogy természeti értékei" című OTKA kutatási téma (SMM Természettudományi Osztálya) keretében született a veszélyeztetett *Maculinea nausithous* és a *Maculinea teleius* populáció becsléséről. E munka során figyeltem fel a területen élő védett *Lycaena alciphron*-ra is, amelynek a Dunántúli-dombságon az egyetlen ismert populációja itt található.

A természetvédelmi terület zoológiai alapállapot felmérése 2001-ben is szükségessé vált, mivel nem rendelkezünk természetvédelmi szempontból értékelhető adattal. A védett terület tágabb környezetében csak a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetben volt rendszeres természetvédelmi célú kutatás (ÁBRAHÁM 1992). Ugyanakkor ez a homokvidék több szempontból jelentősen el is tér attól. Az OTKA-kutatások keretében megállapítást nyert, hogy a Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület homok felhalmozódásai harmad- és negyedidőszakiak. A Negyedidőszakban a Balaton egykori öblözetének lerakódásából származik a szél által áthalmazott homok. A homok kémhatása is eltér a belső-somogyi savanyú homoktól, ugyanis itt a homokpusztán elsődlegesen meszes homok adja az alapkőzetet, ami általában megmutatkozik a növényzetet keresztül az elsődleges fogyasztó nagylepke fauna színező elemeiben is (VARGA 1964).

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület földrajzi elhelyezkedését tekintve zootaxonomiailag szempontból is rendkívül érdekes helyen fekszik. Az Illyricum és a Bakonyicum határövezetében található és már az előzetes terepbejárások alkalmával gyűjtött megfigyelésekből feltételezhető volt, hogy faunája átmeneti jellegű.

A természetvédelmi vizsgálatok célja, hogy a terület faunájáról elkészítsük az első faunalistát, felderítsük a védett, veszélyeztetett fajok populációit és az összegyűjtött információk alapján elősegítsük a kezelési terv elkészítését.

Anyag és módszer

A nagylepkefauna felmérésének módszerét elsősorban a vizsgálat célkitűzése határozta meg, ezért arra törekedtem, hogy a vizsgálati területen minél több élőhelyről gyűjtsék mintákat. Ehhez a terep bejárása után állandó, a területre jellemző mintavételi helyeket jelöltem ki (1. ábra), amelyeket gyűjtés céljából rendszeresen látogattam.

A faunafelmérés során a nappali lepkék esetében különös figyelmet fordítottam a védett fajok tápnövényeinek felkutatására.

Az éjszakai lepkéknél többféle módszer együttes alkalmazásával gyűjtöttem mintákat, ehhez a személyes lámpázásokkor 160 W-os HGLI izzót és 20 W-os ún. fekete fényű (black light) UV elektroncsövet használtam.

Emellett a jellegzetes élőhelyfoltokban hordozható, akkumulátorral üzemelő, 8 W-os, szintén fekete fényű (black light) UV elektroncsövekkel felszerelt fénycsapdákat állítottam fel, egy mintavétel alkalmával egyszerre 4 db-ot.

Az őszi és tavaszi hónapokban még a csalétken is gyűjtöttem.

A mintavételezések 1999-ben és 2001-ben is a vegetációs időszak egészére kiterjedtek.

Eredmények

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület entomológiai vizsgálata során a nagylepke faunából 451 faj vált ismertté. Ebből a nappali lepkefajok száma 69. A védett terület nagylepkeinek faunalistáját KARSHOLT és RAZOWSKI (1996) munkája nyomán állítottam össze, ezt a nevezéktant használtuk (ÁBRAHÁM és UHERKOVICH 2001) Somogy fauna katalógusában a nagylepkekről publikált, összefoglaló jellegű cikk összeállításakor is.

A fajok listája

Hepialidae

Hepialis humuli (Linnaeus, 1758)

Triodia sylvina (Linnaeus, 1761)

Cossidae

Dyspessa ulula (Borkhausen, 1790)

Zeuzera pyrina (Linnaeus, 1761)

Phragmatoecia casteneae (Hübner, 1790)

Limacodidae

Apoda limacodes (Hufnagel, 1766)

Lasiocampidae

Malacosoma castrensis (Linnaeus, 1758)

Lasiocampa trifolii (Denis & Schiffermüller, 1775)

Lasiocampa quercus (Linnaeus, 1758)

Macrothylacia rubi (Linnaeus, 1758)

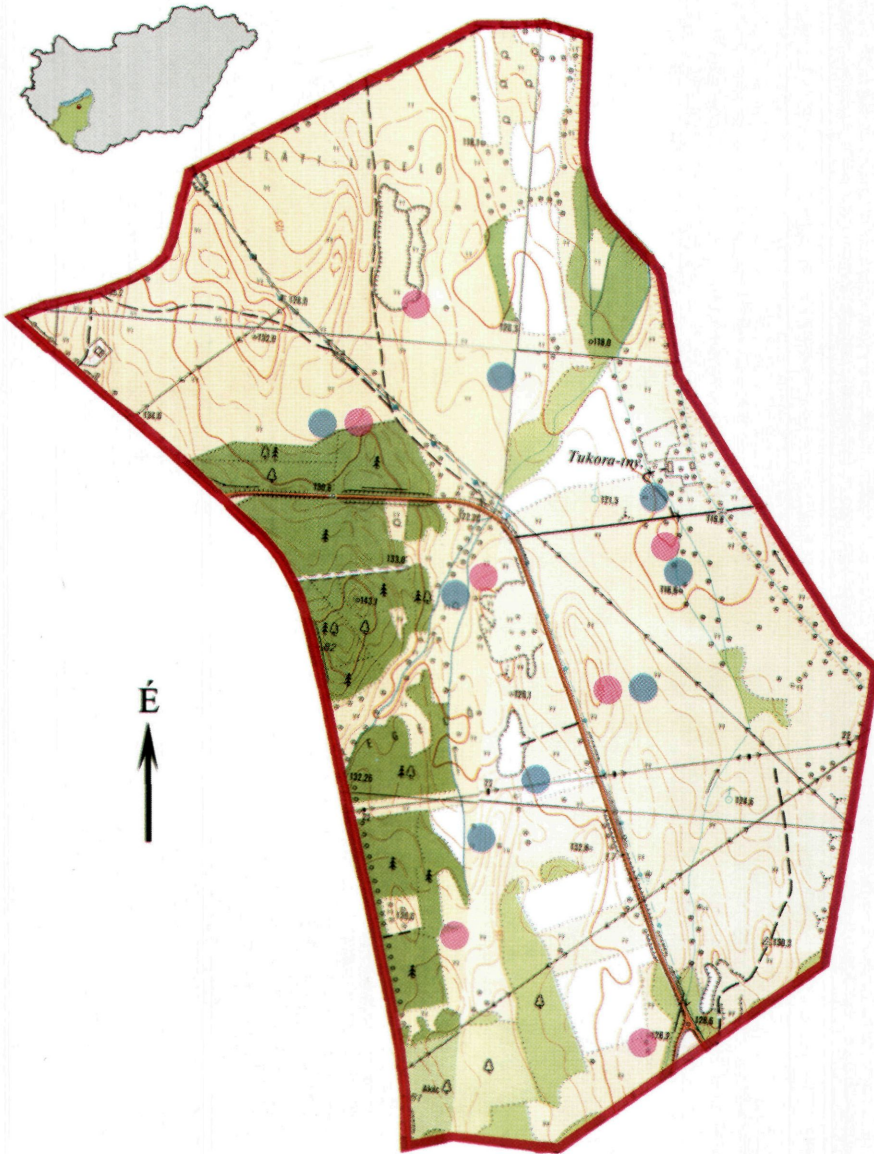
Dendrolimus pini (Linnaeus, 1758)

Euthrix potatoria (Linnaeus, 1758)

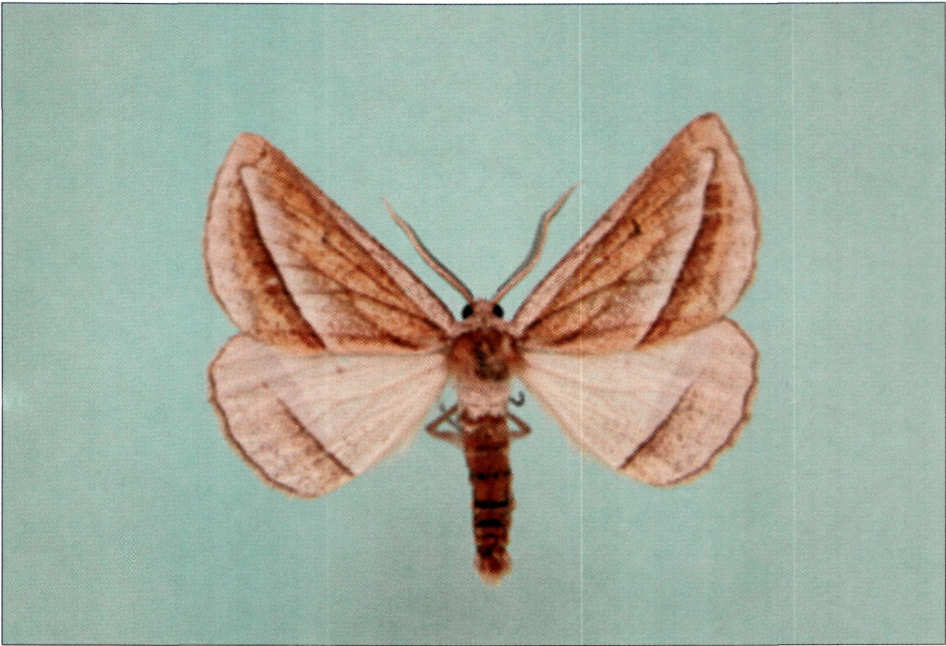
Gastropacha quercifolia (Linnaeus, 1758)

Gastropacha populifolia (Denis & Schiffermüller, 1775)

Odonestis pruni (Linnaeus, 1758)

1. ábra: Mintavételi helyek a természetvédelmi területen
piros kör - lámpázóhely, kék kör - hordozható fénycsapda

3. ábra: A védett *Chariaspilates formosaria* (Eversmann, 1837)

4. ábra: *Oligia fasciuncula* (Haworth, 1809) a hazai bagolylepke fauna új tagja

Sphingidae

- Mimas tiliae* (Linnaeus, 1758)
Smerinthus ocellata (Linnaeus, 1758)
Agrilus convolvuli (Linnaeus, 1758)
Sphinx ligustri Linnaeus, 1758
Hyloicus pinastri (Linnaeus, 1758)
Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758)
Hyles euphorbiae (Linnaeus, 1758)
Deilephila elpenor (Linnaeus, 1758)
Deilephila porcellus (Linnaeus, 1758)

Hesperiidae

- Erynnis tages* (Linnaeus, 1758)
Carcharodus alceae (Esper, 1780)
Pyrgus carthami (Hübner, 1813)
Pyrgus malvae (Linnaeus, 1758)
Heteropterus morpheus (Pallas, 1771)
Thymelicus sylvestris (Poda, 1761)
Ochlodes venata (Bremer & Grey, 1853)

Papilionidae

- Iphiolides podalirius* (Linnaeus, 1758)
Papilio machaon Linnaeus, 1758

Pieridae

- Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758)
Leptidea reali Reissinger, 1989
Anthocharis cardamines (Linnaeus, 1758)
Pieris brassicae (Linnaeus, 1758)
Pieris rapae (Linnaeus, 1758)
Pieris napi (Linnaeus, 1758)
Pontia daplidice (Linnaeus, 1758)
Colias croceus (Fourcroy, 1785)
Colias hyale (Linnaeus, 1758)
Colias alfacariensis Ribbe, 1905
Gonepteryx rhamni (Linnaeus, 1758)

Lycaenidae

- Hamearis lucina* (Linnaeus, 1758)
Lycaena phlaeas (Linnaeus, 1761)
Lycaena dispar (Haworth, 1802)
Lycaena tityrus (Poda, 1761)
Lycaena alciphron (Rottemburg, 1775)
Callophrys rubi (Linnaeus, 1758)
Satyrrium acaciae (Fabricius, 1787)
Cupido argiades (Pallas, 1771)
Cupido alceas (Hoffmannsegg, 1804)
Celastrina argiolus (Linnaeus, 1758)
Scolitantides orion (Pallas, 1771)
Glaucopteryx alexis (Poda, 1761)
Maculinea teleius (Bergsträsser, 1779)
Maculinea nausithous (Bergsträsser, 1779)
Plebeius argus (Linnaeus, 1758)
Plebeius argyrognomon (Bergsträsser, 1779)
Aricia agestis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Polyommatus icarus (Rottemburg, 1775)

Nymphalidae

- Agynnis paphia* (Linnaeus, 1758)

- Argynnis adippe* (Denis & Schiffermüller, 1775)
Issoria lathonia (Linnaeus, 1758)
Brenthis daphne (Denis & Schiffermüller, 1775)
Boloria dia (Linnaeus, 1767)
Boloria selene (Denis & Schiffermüller, 1775)
Vanessa atalanta (Linnaeus, 1758)
Vanessa cardui (Linnaeus, 1758)
Inachis io (Linnaeus, 1758)
Polygonia c-album (Linnaeus, 1758)
Araschnia levana (Linnaeus, 1758)
Euphydryas aurinia (Rottemburg, 1775)
Melitaea cinxia (Linnaeus, 1758)
Melitaea phoebe (Denis & Schiffermüller, 1775)
Melitaea aurelia Nickerl, 1850
Melitaea athalia (Rottemburg, 1775)
Neptis sappho (Pallas, 1771)
Apatura ilia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pararge aegeria (Linnaeus, 1758)
Lasiommata megera (Linnaeus, 1767)
Lasiommata maera (Linnaeus, 1758)
Coenonympha arcania (Linnaeus, 1761)
Coenonympha glycerion (Borkhausen, 1788)
Coenonympha pamphilus (Linnaeus, 1758)
Aphantopus hyperantus (Linnaeus, 1758)
Maniola jurtina (Linnaeus, 1758)
Melanargia galathea (Linnaeus, 1758)
Minois dryas (Scopoli, 1763)
Arethusa arethusa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Brintesia circe (Fabricius, 1775)

Drepanidae

- Thyatira batis* (Linnaeus, 1758)
Habrosyne pyritoides (Hufnagel, 1766)
Tethea ocularis (Linnaeus, 1767)
Tethea or (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ochropacha duplaris (Linnaeus, 1761)
Cymatophorima diluta (Denis & Schiffermüller, 1775)
Watsonalla binaria (Hufnagel, 1767)
Drepana curvatula (Borkhausen, 1790)
Drepana falcataria (Linnaeus, 1758)
Sabra harpagula (Esper, 1786)
Cilix glaucata (Scopoli, 1763)

Geometridae

- Abraxas grossulariata* (Linnaeus, 1758)
Lomaspidis marginata (Linnaeus, 1758)
Ligdia adustata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Heliomata glauvarea (Denis & Schiffermüller, 1775)
Macaria alternata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Macaria liturata (Clerck, 1759)
Tephрина arenacearia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Chiasmia clathrata (Linnaeus, 1758)
Plagodis dolabraria (Linnaeus, 1767)
Epione repandaria (Hufnagel, 1767)
Pseudopanthera macularia (Linnaeus, 1758)
Hypoxystis pluviana (Fabricius, 1787)
Selenia dentaria (Fabricius, 1775)
Selenia lunularia (Hübner, 1788)
Selenia tetralunaria (Hufnagel, 1767)

- Crocallis elinguaris* (Linnaeus, 1758)
Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Biston betularia (Linnaeus, 1758)
Synopsis sociaria (Hübner, 1799)
Peribatodes rhomboidaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hypomecis roboraria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hypomecis punctinalis (Scopoli, 1763)
Hypomecis danieli (Wehrli, 1932)
Ascotis selenaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ectropis crepuscularia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ematurga atomaria (Linnaeus, 1758)
Bupalus piniaria (Linnaeus, 1758)
Cabera pusaria (Linnaeus, 1758)
Cabera exanthemata (Scopoli, 1763)
Lomographa bimaculata (Fabricius, 1775)
Lomographa temerata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Campaea margaritata (Linnaeus, 1767)
Hylaea fasciaria (Linnaeus, 1758)
Siona lineata (Scopoli, 1763)
Charaspilates formosaria (Eversmann, 1837)
Aspitates gilvaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Geometra papilionaria (Linnaeus, 1758)
Comibaena bajularia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hemitheia aestivaria (Hübner, 1789)
Chlorissa viridata (Linnaeus, 1758)
Chlorissa cloraria (Hübner, 1813)
Thalera fimbrialis (Scopoli, 1763)
Jodis lactearia (Linnaeus, 1758)
Cyclophora pendularia (Clerck, 1759)
Cyclophora annularia (Fabricius, 1775)
Cyclophora porata (Linnaeus, 1767)
Cyclophora quercocomontaria (Bastelberger, 1897)
Cyclophora punctaria (Linnaeus, 1758)
Timandra comae A. Schmidt, 1931
Scopula immorata (Linnaeus, 1758)
Scopula caricaria (Reutti, 1853)
Scopula nigropunctata (Hufnagel, 1767)
Scopula virgulata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Scopula rubiginata (Hufnagel, 1767)
Scopula incanata (Linnaeus, 1758)
Idaea ochrata (Scopoli, 1763)
Idaea muricata (Hufnagel, 1767)
Idaea rusticata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Idaea biselata (Hufnagel, 1767)
Idaea inquniata (Scopoli, 1763)
Idaea fuscovenosa (Goeze, 1781)
Idaea politaria (Hübner, 1799)
Idaea subsericeata (Haworth, 1809)
Idaea aversata (Linnaeus, 1758)
Idaea degeneraria (Hübner, 1799)
Rhodostrophia vibicaria (Clerck, 1759)
Phibalapteryx virgata (Hufnagel, 1767)
Xanthorhoe spadicearia (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xanthorhoe ferrugata (Clerck, 1759)
Catarhoe cucullata (Hufnagel, 1767)
Epirrhoe pupillata (Thunberg, 1788)
Epirrhoe tristata (Linnaeus, 1758)
Epirrhoe galiata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Costaconvexa polygrammata (Borkhausen, 1794)
Campptogramma bilineata (Linnaeus, 1758)
Anticlea badiata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pelurga comitata (Linnaeus, 1758)
Cosmorhoe ocellata (Linnaeus, 1758)
Eulithis mellinata (Fabricius, 1787)
Thera obeliscata (Hübner, 1787)
Colostygia pectinataria (Knoch, 1781)
Hydriomena impluviata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Philereme vetulata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Philereme transversata (Hufnagel, 1767)
Euphyia unangulata (Haworth, 1809)
Perizoma alchemillata (Linnaeus, 1758)
Perizoma flavofasciata (Thunberg, 1792)
Eupithecia haworthiata Doubleday, 1856
Eupithecia absinthiata (Clerck, 1759)
Eupithecia assimolata Doubleday, 1856
Eupithecia vulgata (Haworth, 1809)
Eupithecia tripunctaria Herrich-Schäffer, 1852
Eupithecia subfuscata (Haworth, 1809)
Eupithecia icterata (Villers, 1789)
Eupithecia succenturiata (Linnaeus, 1758)
Eupithecia innotata (Hufnagel, 1767)
Eupithecia virgaureata Doubleday, 1861
Chloroclystis v-ata (Haworth, 1809)
Rhinoprora rectangularata (Linnaeus, 1758)
Anticollis sparsata (Treitschke, 1828)
Aplocera efformata (Guenée, 1857)
Euchoeca nebulata (Scopoli, 1763)
Asthena anseraria (Herrich-Schäffer, 1855)
Hydrelia flammeolaria (Hufnagel, 1767)
Minoa murinata (Scopoli, 1763)
Trichopteryx carpinata (Borkhausen, 1794)
Pterapherapteryx sexalata (Retzius, 1783)
- Notodontidae**
- Clostera curtula* (Linnaeus, 1758)
Clostera pigra (Hufnagel, 1766)
Clostera anastomosis (Linnaeus, 1758)
Cerura erminea (Esper, 1783)
Furcula furcula (Clerck, 1759)
Furcula bifida (Brahm, 1787)
Notodonta dromedarius (Linnaeus, 1758)
Notodonta tritophus (Denis & Schiffermüller, 1775)
Notodonta ziczac (Linnaeus, 1758)
Drymonia quærna (Denis & Schiffermüller, 1775)
Drymonia velitaris (Hufnagel, 1766)
Pterostoma palpina (Clerck, 1759)
Ptilodon capucina (Linnaeus, 1758)
Ptilodon cucullina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Gluphisia crenata (Esper, 1785)
Stauropus fagi (Linnaeus, 1758)
Spatalia argentina (Denis & Schiffermüller, 1775)
- Noctuidae**
- Acronicta alni* (Linnaeus, 1767)
Acronicta cuspidis (Hübner, 1813)

- Acronicta aceris* (Linnaeus, 1758)
Acronicta leporina (Linnaeus, 1758)
Acronicta megacephala (Denis & Schiffermüller, 1775)
Acronicta auricoma (Denis & Schiffermüller, 1775)
Acronicta rumicis (Linnaeus, 1758)
Cranioophora ligustri (Denis & Schiffermüller, 1775)
Simyra nervosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Simyra albovenosa (Goeze, 1781)
Cryphia algae (Fabricius, 1775)
Simplicia rectalis (Eversmann, 1842)
Paracolax tristalis (Fabricius, 1794)
Macrochilo cribrumalis (Hübner, 1793)
Herminia tarsicrinalis (Knoch, 1782)
Herminia grisealis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Polypogon tentacularia (Linnaeus, 1758)
Polypogon gryphalis (Herrich-Schäffer, 1851)
Zanclognatha tarsipennalis Treitschke, 1835
Catocala nupta (Linnaeus, 1767)
Catocala elocata (Esper, 1787)
Catocala hymenaea (Denis & Schiffermüller, 1775)
Catocala fulminea (Scopoli, 1763)
Lygephila lusoria (Linnaeus, 1758)
Lygephila pastinum (Treitschke, 1826)
Lygephila cracca (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lygephila viciae (Hübner /1819-1822/)
Tyta luctuosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Eulidia glyphica (Linnaeus, 1758)
Laspeyria flexula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Scoliopteryx libatrix (Linnaeus, 1758)
Calyptra thalictri (Borkhausen, 1790)
Hypena proboscidalis (Linnaeus, 1758)
Hypena rostralis (Linnaeus, 1758)
Phytometra viridaria (Clerck, 1759)
Rivula sericealis (Scopoli, 1763)
Colobochyla salicalis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Diachrysia chrysitis (Linnaeus, 1758)
Diachrysia zosimi (Hübner, 1822)
Diachrysia chryson (Esper, 1789)
Macdunnoughia confusa (Stephens, 1850)
Plusia festucae (Linnaeus, 1758)
Autographa gamma (Linnaeus, 1758)
Abrostola tripartita (Hufnagel, 1766)
Abrostola asclepiadis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Abrostola triplasia (Linnaeus, 1758)
Emmelia trabealis (Scopoli, 1763)
Protodeltote pygarga (Hufnagel, 1766)
Deltote uncula (Clerck, 1759)
Deltote bankiana (Fabricius, 1775)
Pseudeustrotia candidula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Eublemma minutata (Fabricius, 1794)
Eublemma purpurina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Trisateles emortualis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cucullia umbratica (Linnaeus, 1758)
Amphipyra pyramidea (Linnaeus, 1758)
Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775)
Amphipyra tragopoginis (Clerck, 1759)
Heliothis viriplaca (Hufnagel, 1766)
Heliothis peltigera (Denis & Schiffermüller, 1775)
Pyrrhia umbra (Hufnagel, 1766)
Elaphria venustula (Hübner, 1790)
Acosmetia caliginosa (Hübner, 1813)
Caradrina morpheus (Hufnagel, 1766)
Platyperigea kadenii (Freyer, 1836)
Hoplodrina respersa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller, 1775)
Charanyca trigrammica (Hufnagel, 1766)
Atypha pulmonaris (Esper, 1790)
Athetis pallustris (Hübner, 1808)
Proxenus lepigone (Möschler, 1860)
Dypterygia scabriuscula (Linnaeus, 1758)
Rusina ferruginea (Esper, 1785)
Polyphaenis sericata (Esper, 1787)
Thalophila matura (Hufnagel, 1766)
Trachea atriplicis (Linnaeus, 1758)
Euplexia lucipara (Linnaeus, 1758)
Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758)
Actinotia polyodon (Clerck, 1759)
Eucarta amethystina (Hübner, 1803)
Eucarta virgo (Treitschke, 1835)
Ipimorpha retusa (Linnaeus, 1761)
Parastichtis ypsilon (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mesogona oxalina (Hübner, 1803)
Cosmia affinis (Linnaeus, 1767)
Cosmia trapezina (Linnaeus, 1758)
Xanthia aurago (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xanthia sulphurago (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xanthia icteritia (Hufnagel, 1766)
Xanthia citrigo (Linnaeus, 1758)
Agrochola circellaris (Hufnagel, 1766)
Agrochola lota (Clerck, 1759)
Agrochola nitida (Denis & Schiffermüller, 1775)
Agrochola helvola (Linnaeus, 1758)
Conistra vaccinii (Linnaeus, 1761)
Episema glaucina (Esper, 1789)
Episema tersa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Brachylochia viminalis (Fabricius, 1776)
Aporophyla luteola (Denis & Schiffermüller, 1775)
Meganephria bimaculosa (Linnaeus, 1767)
Allophytes oxyacanthae (Linnaeus, 1758)
Valeria oleagina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ammonoconia caecimacula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Blepharita satura (Denis & Schiffermüller, 1775)
Apamea monoglypha (Hufnagel, 1766)
Apamea sicula tallosi Kovács et Varga, 1969
Apamea sublustris (Esper, 1788)
Apamea remissa (Hübner, 1809)
Apamea sordens (Hufnagel, 1766)
Apamea scolopacina (Esper, 1788)
Oligia strigilis (Linnaeus, 1758)
Oligia latruncula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Oligia fasciuncula (Haworth, 1809)
Mesapamea secalis (Linnaeus, 1758)
Photedes minima (Haworth, 1809)
Hydraecia micacea (Esper, 1789)
Gortyna flavago (Denis & Schiffermüller, 1775)

- Calamia tridens* (Hufnagel, 1766)
Celaena leucostigma (Hübner, 1808)
Archanara dissoluta (Treitschke, 1825)
Archanara sparganii (Esper, 1790)
Chortodes extrema (Hübner, 1809)
Sedina buettneri (E. Hering, 1858)
Lacanobia w-latinum (Hufnagel, 1766)
Lacanobia oleracea (Linnaeus, 1758)
Lacanobia contigua (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lacanobia suasa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hada plebeja (Linnaeus, 1761)
Hadena perplexa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hadena silenes (Hübner, 1822)
Hadena irregularis (Hufnagel, 1766)
Heliophobus reticulata (Gocze, 1781)
Melanchnra persicariae (Linnaeus, 1761)
Melanchnra pisi (Linnaeus, 1758)
Mamestra brassicae (Linnaeus, 1758)
Polia nebulosa (Hufnagel, 1766)
Mythimna turca (Linnaeus, 1761)
Mythimna conigera (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna ferrago (Fabricius, 1787)
Mythimna albipuncta (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna vitellina (Hübner, 1808)
Mythimna pudorina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna impura (Hübner, 1808)
Mythimna pallens (Linnaeus, 1758)
Mythimna obsoleta (Hübner, 1803)
Mythimna flammea (Curtis, 1828)
Mythimna l-album (Linnaeus, 1767)
Orthosia incerta (Hufnagel, 1766)
Orthosia gothica (Linnaeus, 1758)
Orthosia cruda (Denis & Schiffermüller, 1775)
Orthosia cerasi (Fabricius, 1775)
Panolis flammea (Denis & Schiffermüller, 1775)
Tholera cespitis (Denis & Schiffermüller, 1775)
Tholera decimalis (Poda, 1761)
Axyia putris (Linnaeus, 1761)
Ochropleura plecta (Linnaeus, 1761)
Diarsia rubi (Vicuq, 1790)
Noctua pronuba (Linnaeus, 1758)
Noctua interposita (Hübner, 1790)
Noctua comes (Hübner, 1813)
Noctua fimbriata (Schreber, 1759)
Noctua janthina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Noctua janthe (Borkhausen, 1792)
Opigena polygona (Denis & Schiffermüller, 1775)
Eugnorisma depuncta (Linnaeus, 1761)
Xestia c-nigrum (Linnaeus, 1758)
Xestia triangulum (Hufnagel, 1766)
Xestia baja (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xestia rhomboidea (Esper, 1790)
Xestia xanthographa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Cerastis rubricosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Naenia typica (Linnaeus, 1758)
Euxoa aquilina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Euxoa segnilis (Duponchel, 1836)
Euxoa tritici (Linnaeus, 1761)
Agrotis ipsilon (Hufnagel, 1766)
Agrotis exclamtionis (Linnaeus, 1758)
Agrotis segetum (Denis & Schiffermüller, 1775)
Agrotis vestigialis (Hufnagel, 1766)
- Pantheidae**
- Colocasia coryli* (Linnaeus, 1758)
- Lymantriidae**
- Lymantria monacha* (Linnaeus, 1758)
Lymantria dispar (Linnaeus, 1758)
Orgyia antiqua (Linnaeus, 1758)
Pentophora morio (Linnaeus, 1767)
Laelia coenosa (Hübner, 1808)
Arctornis l-nigrum (Müllcr, 1764)
- Nolidae**
- Meganola gigantula* (Staudinger, 1879)
Meganola albula (Denis & Schiffermüller, 1775)
Nola cucullatella (Linnaeus, 1758)
Nola cristatula (Hübner, 1793)
Nola chlamitulalis (Hübner, 1813)
Nycteola revayana (Scopoli, 1772)
Nycteola asiatica (Krulikovskiy, 1904)
Bena bicolorana (Fucssly, 1775)
Pseudoips prasinana (Linnaeus, 1758)
Earias clorana (Linnaeus, 1761)
Earias vernana (Fabricius, 1787)
- Arctiidae**
- Thumatha senex* (Hübner, 1808)
Miltochrista miniata (Forster, 1771)
Cybosia mesomella (Linnaeus, 1758)
Lithosia quadra (Linnaeus, 1758)
Eilema depressa (Esper, 1787)
Eilema griseola (Hübner, 1803)
Eilema lurideola (Zincken, 1817)
Eilema complana (Linnaeus, 1758)
Eilema pygmaeola (Doubleclay, 1847)
Eilema lutarella (Linnaeus, 1758)
Eilema sororcula (Hufnagel, 1766)
Setina roscida (Denis & Schiffermüller, 1775)
Amata phegea (Linnaeus, 1758)
Dysauxes ancilla (Linnaeus, 1767)
Spiris striata (Linnaeus, 1758)
Phragmatobia fuliginosa (Linnaeus, 1758)
Spilosoma lutea (Hufnagel, 1766)
Spilosoma lubricipeda (Linnaeus, 1758)
Spilosoma urticae (Esper, 1789)
Hyphantria cunea (Drury, 1773)
Rhyparia purpurata (Linnaeus, 1758)
Diacrisia sannio (Linnaeus, 1758)
Arctia villica (Linnaeus, 1758)
Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761)

Természetvédelmi szempontból figyelemre méltó fajok és azok élőhelyeinek értékelése

A védett fajok száma a hazai gerinctelen állatfauna fajszámának csupán töredékét teszi ki. A szomszédos országokban, e tekintetben messzemenően jobb a helyzet (pl.: Ausztria, Szlovénia, Szlovákia stb.), ezért a természetvédelmi szempontból figyelemre méltó fajok fogalmkörébe a hazai vörös könyves, monitorozandó és az ún. ritka fajokat is besoroltuk, amelyek potenciálisan fontos szerepet kell hogy kapjanak a természetvédelmi intézkedések megalapozásákor.

Az elvégzett faunafelmérés során 11 védett faj, 7 vörös könyves (VARGA 1990) és 4 monitorozandó faj (RONKAY 1997) került elő (1. táblázat). Ezeknél a fajoknál az egyes kategóriák részben átfedik egymást.

1 táblázat: Természetvédelmi szempontból figyelemre méltó fajok a Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen

Fajnév	Védett faj, eszmei értéke (Ft)	Vörös könyves faj	NBmR monitorozandó faj
<i>Apamea sicula syriaca</i>	2000	PV	x
<i>Chariaspilates formosarius</i>	10000	PV	
<i>Papilio machaon</i>	2000		
<i>Iphiclides podalirius</i>	10000		
<i>Lycaena dispar</i>	50000		x
<i>Lycaena alciphron</i>	2000		
<i>Maculinea nausithous</i>	50000	AV	x
<i>Maculinea teleius</i>	50000	PV	x
<i>Apatura ilia</i>	2000	PV	
<i>Neptis sappho</i>	1000	PV	
<i>Vanessa atalanta</i>	2000		
<i>Euphydryas aurinia</i>	50000	AV	x
<i>Inachis io</i>	2000		

Az 1. táblázatban feltüntetett fajok közül az *Inachis io* és a *Vanessa atalanta* populációit sem helyi, sem országos szinten nem veszélyeztettek, ezért e fajok természetvédelmi vonatkozásban különleges figyelmet itt a Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen sem érdemelnek.

Az *Apamea sicula tallosi*-nak a hazai taxonómiai helyzetének tisztázása (KOVÁCS és VARGA 1969) nem olyan régmúlta tekint vissza. Kutatási tapasztalataim szerint e fajnak hazánkban két jellegzetes élőhelye van, tenyésését mindkét élőhelyen elsősorban a nedvességviszonyok befolyásolhatják. Néha tömegesen fordul elő a középhegyvidéki *Calamagrostis*-os irtásréteken (ÁBRAHÁM és UHERKOVICH 1986), a másik jellemző élőhelye az alacsonyabb domb- és síkvidékek esetében a mocsár- és láprétek, galériaerdők szegélye. A Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen ez utóbbi élőhelyeken fordul elő. Hasonló tenyésző helyei vannak a Beregi-síkon (Lónya), a Dráva-síkon (Kisdobsza) és a Kis-Balatonon (RONKAY 1997). A területről előkerült példányok a Víz község környéki erdők (bükkös, gyertyános-tölgyes és ezek irtásai) magaskóros élőhelyeiről is származhatnak még, mert a védett terület tágabb környezetében az élőhelyek légvonalban közel vannak.

A *Chariaspilates formosarius* diszjunkt elterjedésű faj, a Kárpát-medencében önálló alfaja él (VOJNITS 1977). Magyarországon népesebb populációját csak lápvidékekről, Orgoványból és Bátorligetéről ismertük. A Duna-Dráva NP Igazgatóság felügyeleti területén csak három helyről sikerült kimutatni: Baláta-tó, Kisberény, Látrányi Puszta

Természetvédelmi Terület. Ezek közül a Látrányban talált populációja tűnik a legnépesebbnek. Az önálló taxont képező faj élőhelyeinek mindegyike a területi védettség ellenére veszélyeztetett, ezért a most talált populáció nagy természetvédelmi jelentőséggel bír. Itt a faj élőhelye a magassásos lápréteken található. Évente egy nemzedéke fejlődik ki. Hernyójának tápnövénye a *Lysimachia vulgaris* vagy a *Caltha palustris* lehet.

A *Papilio machaon* és a *Iphioides podalirius* a pillangók családjába tartozó védett fajok. Hernyóik tenyészőhelye a homokhátak szegélyén található. A kifejtett imágók a homokbuckákon növő virágokon táplálkoznak. Populációikra a védett területbe ékelődő szántóföldek növényvédelmi célú vegyszerezése jelenthet veszélyforrást.

A *Lycaena dispar* hazai populációi még stabilnak tűnnek, így valószínűleg a látrányi is az, de a nyugat-európai kedvezőtlen példák azt mutatják, hogy a faj erősen sérülékeny. Nagy-Britanniából már kipusztult, Németországból és a Benelux országokból is szinte eltűnt. A faj populációnagyságának állandó figyelemmel tartása a védett területen mindenképpen indokolt. A 2003-ban megkezdett Nemzeti Biomonиторozó Rendszer keretében elvégzett felmérések, és információ gyűjtések adhatnak majd választ a faj hazai populáció szintű természetvédelmi értékelésére. Élőhelye a védett területen, a lápréteken található.

A *Lycaena alciphron* védett, ritka boglárkalepkék egyike. A Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen kívül jelenleg egyetlen populációja sem ismert a Dunántúli-dombságról. Somogyból azonban a múlt század elejéről ebből a körzetből is volt adata, de a populáció pontos lokalitása nem volt beazonosítható (ABAFI-AIGNER et al. 1899). A faj jellegzetes előfordulási helyei középhegyvidéki cserjékkel benőtt dolomitrétek, és bokorerdő szegélyek (DIETZEL 1997). Az Alföldön hasonló jellegű homokpusztákon tenyészik, hazánk keleti térségében egyes helyeken még népes állományai élnek (BÁLINT 1996).

A védett területen belül a tenyészésre alkalmasnak tűnő élőhelyfoltok esetében csak egyetlen egyben fordul elő. Hernyójának tápnövénye, a *Rumex acetosella* itt tömegesen nő. Az imágók rajzási ideje május végétől június közepéig tart.

A *Maculinea nausithous* és a *Maculinea teleius* európai elterjedési területének határán helyezkedik el Magyarországon. Így hazánkban csak a két faj szegélypopulációi élnek. A hazai nedves vérfüves kaszálórétek visszaszorulásával, mely a hagyományos állattartási formák, művelési ágak folyamatos csökkenésének következménye, e két faj élőhelyei is jelentősen lecsökkentek.

A *Maculinea nausithous* elterjedési területe kelet felé Balatonföldvár Bélavár közötti képzeletbeli összekötő vonaltól nyugatra található. Ezekon a területeken a két faj tipikus élőhelyén együtt fordul elő. A *Maculinea teleius* populációk a Dunántúli-dombságon, keleti irányban egyre szórványosabbá válnak, de ez a tenyészésre alkalmas élőhelyek számának a csökkenésével mutat korrelációt.

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen mindkét fajnak erős populációja él, amelyek évek óta stabilnak tűnnek.

A fajok fejlődésük során speciális és bonyolult myrmecofil kapcsolatokkal rendelkeznek.

A Dráva mentén és Belső-Somogyban szerzett megfigyelések alapján úgy tűnik, hogy a Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen a fajnak három különböző kezelésű élőhelyen van tenyészőhelye.

1. Évente kétszer kaszált nedves vérfüves rétek. Ezen az élőhelyen a fajok zavartalanul képesek fejlődni. Itt mindkét faj megtalálja magának a peterakáshoz szükséges virágzó vérfüvet, valamint a fejlődéséhez szükséges hangyafajt és a környezeti feltételeket is. Ezek az élőhelyek kétszikű virágokban bővelkednek, amelyek biztosítják az imágók számára a táplálkozási lehetőségeket.

2. Nem kezelt, egykor vérfüves rétek. Ez az élőhelytípus a védett területen belül napjainkban gyorsan terjed. A kezeletlen területeken a *Solidago* térhódítása következtében az élőhely növényfaj-összetétele, a miliótényező és az állatközösségek, amelyek a faj

fejlődésében is szerepet játszanak, folyamatosan átalakulnak. Ennek következménye, hogy a *Maculinea nausithous* populációja teljesen, míg a *Maculinea teleius* populációja drasztikus módon visszaszorult. Kezelésként a leghatékonyabb védelmi intézkedésnek az ilyen az élőhelyfoltokban az aranyvessző (*Solidago*) virágzás előtti kaszálását tartom.

3. Nem kezelt mocsár- és láprét foltok szegélye. Ezeket az élőhely-foltocskákat feltétlenül el kell különíteni az előzőektől, ugyanis feltételezhetően ezek lehettek a faj természetes élőhelyei, mert hasonló élőhelyi adottságokkal rendelkeznek, mint a rendszeres kaszált higrofil vérfüves rétek, ami később kedvezett a fajok megletepedésének és elterjedésének.

Azonban ezen az élőhelyfolton fejlődő példányok nyáron itt nem találnak táplálkozó helyet, ezért az imágók a közepesen nedves homokbucka-szegélyeken aggregálódnak. A homokbuckák egy része jelenleg kezeletlen, a fentiek miatt a fajok populációira nézve ez a hatás még ismeretlen. Hosszabb távon elképzelhető, hogy kaszálni vagy legeltetni kellene a homokbuckákat. Így nagyobb lenne a virágos kétszikű növények aránya a homoki gyepekben, ezáltal az imágók a peterakáskor több nektárforráshoz juthatnak.

Az *Apatura ilia* nem tartozik szorosan a védett terület faunájához, hisz a Dunántúli-dombságon elsősorban patakmenti, folyómenti füzes élőhelyekhez kötődik. A területen élőhelye a Tetves-patak menti kisebb-nagyobb füzesekben van. Gyér populációja a terület faunáját inkább csak színesíti, de itt sem kezelési, sem egyéb különleges figyelmet nem érdemel.

A *Nephis sappho* a Dél-Dunántúl területén többfelé előforduló, hazánkban egyébként többfelé ritkának tartott faj populációi stabilak. A terepi megfigyelések alapján tudjuk, hogy az élőhely-zavarásra kevésbé érzékeny, néha erősen degradált élőhelyeken (akácok) is előfordul.

Az *Euphydryas aurinia* a Dél-Dunántúl területén most került elő először. Lelőhelye több szempontból is figyelemre méltó. A látrányi populációja a Balaton egykori mocsár- és lápvidékének faunáját őrző maradványpopuláció is lehet. A faj ismert leelőhelyei a Bakonyalja, a Tapolcai-medence és az Őrség láprétjein található.

Biológiai szempontból az utóbbi időben vált ismertté, hogy a fajnak két ökológiai típusa létezik: egy nedvesréti és egy szárazréti forma. Az elmúlt évek kutatásai kimutatták, hogy a szárazréti forma terjedőben van (DIETZEL 1997, ÁBRAHÁM 1998), míg a nedvesréti forma erősen visszaszorult. A Látrányi Pusztai Természetvédelmi Területen azonban a nedvesréti forma került elő. Ez állatföldrajzi szempontból is rendkívül érdekessé teszi a különböző faunakörzetek találkozásánál fekvő területet.

A faj élőhelyének viselkedésbiológiai kutatása itt a jövőben feltétlenül indokolt ahhoz, hogy a faj egyetlen dél-dunántúli élőhelyén a faj természetvédelmére vonatkozó információkat összegezhessük.

Természetvédelmi szempontból figyelmet érdemlő, nem védett fajok és élőhelyeik

Az *Oligia fasciuncula* atlanto-mediterrán elterjedésű faunaelem, a hazai bagolylepke fauna új tagja. FAJCIK (1998) arról számol be, hogy az elmúlt időszakban elterjedési területét kelet felé kiterjesztette. Magyarországot, Szlovákiát és Észtországot kivéve már a többi európai országból előkerült. Az irodalom szerint napközben is aktív, de egyetlen ismert példányát éjszaka lámpázás során fogtam. Élőhelyeként nyílt erdős sztyeppeket jelölik meg, ahol helyenként gyakori is lehet. Rajzási ideje a nyári hónapokra esik, tápnövényét különböző fűfélék képezik.

A *Polypogon gryphalis* fajnak az elmúlt 15 évben a Dél-Dunántúl területén erősen lecsökkent a népessége, ezt bizonyítja a természetvédelmi felmérések során az egyre gyérülő számban publikált adatsora (ÁBRAHÁM és UHERKOVICH 2001).

A *Diachrysia zosimi* legtöbbször a védett *Maculinea* fajokkal együtt szokott előfordulni a nedves vérfüves réteken. Annak ellenére, hogy nem védett ugyanolyan jó élőhely minősítő szerepet tölt be, mint az említett két nappali lepkefaj. Hernyójának tápnövénye szintén a *Sanguisorba officinalis*. Populációi az élőhelyek megszűnésével (a vérfüves rétek kaszálásának felhagyásával) országszerte erősen visszaszorultak.

A *Hadena silenes* hazánkban éri el elterjedésének északi határát, az Alföld homoki gyepeinek és a középhegység dolomit rétjeinek ritka karakterfaja. Belső-Somogy kiterjedt homokos vidékén nem él (ÁBRAHÁM és UHERKOVICH 2001). A Dunántúli-dombság szegélye mentén löszgyep foltok közvetítő szerepe segítségével terjeszthette ki elterjedési területét erre maradvány homoklepel foltra. Első somogyi adata Zamárdi környékéről ismert (RÉZBÁNYAI 1972).

Az *Euxoa segnilis* is fejezetten homoki lelőhelyekről ismert faj. Ritkasága összefügg a természetközeli homoki gyepek elterjedésével, ennél fogva Somogyból csupán három lelőhelyről ismert: Darány, Nagybajom és Látrány. A területen a legnépesebb állománya a magas fűvű, nem kezelt homoki gyepekben van.

A *Sentina roscida*, kis méretű medvelepke faj a Dél-Dunántúlon nagyon szórványosan fordul elő. Mesterséges fényforrásokra kevésbé reagál, viszont a száraz gyepekben a késő délutáni órákban könnyen felzavarható. A faj legközlezebbi ismert lelőhelyei a Bakony dolomit gyepfoltjain vannak (ÁBRAHÁM 1993). Jelenlegi tenyésző állománya a homokpuszta nem kezelt D-i területén található. Valószínűleg két nemzedéke fejlődik ki évente.

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület figyelmet érdemlő fajai a fokozottan nedvesség vagy a szélsőségesen szárazság által befolyásolt élőhelyekről ismertek.

Az általános faunakép alapján jellegzetesek a feltöltődési társulásokhoz kötődő fajok: *Hepialus humuli*, *Phragmatoecia casteneae*, *Euthrix potatoria*, *Celaena leucostigma*, *Archanara sparganii*, *Archanara dissoluta*, *Sedina buettneri* *Laelia coenosa*. A védett területen nedves rét, mocsár- és láprét foltokban élnek még a következő ritkább fajok: *Apamea scolopacina*, *Ascometria caliginosa*, *Plusia festucae*, *Euphia puppilata*, *Stegania caricaria*, és a kicsit vagilissabb, gyakori fajok: *Mythimna pudorina*, *Mythimna impura*, *Eustrocia uncula*.

A víz által erősen befolyásolt élőhely foltok közül a puhafa ligeterdők, erdőszegélyek kiterjedése a területen belül elég kicsi. Így csupán néhány jellegzetes faj került elő ennek az élőhely típusnak: *Cerura erminea*, *Gastropacha populifolia*, *Pterostoma palpina*, *Arctolmis l-album*, *Apatura ilia*. Mivel ez az élőhely típus kicsi a területen, így az itt említett fajok is kis populáció nagyságban vannak jelen, ritkák.

Egykoron - II. József katonai felmérés céljából készült térképei szerint - a területen a mai nedves kaszáló rétek helyén égerliget erdők boríthatók, maradványaik ma már jó részét csak az időszakos vízfolyások mentére korlátozódnak. Jellegzetes fajaik azonban ma is meg vannak a területen: *Apatele alni*, *Apatele cuspis*, *Apatele leporina*, *Drepana curvatula*, *Nola chlamitulalis* stb.

A természetvédelmi területen az élőhelyek rendkívül mozaikosak. A nagylepkek - bizonyos mobilitásuk ellenére - személyes lámpázással és fénycsapdával párhuzamosan gyűjtött minták alapján a száraz réteken, a homoki gyepekben nagyon jellegzetesen elkülönültek. Ezek az élőhelyeken lokálisan gyakoribbnak bizonyult a *Heliophobus reticulata*, *Symira nervosa*, *Calamia tridens*, *Calyptra thalictri*, ritkább a *Hadena irregularis*, *Euxoa segnilis*, és az országos viszonylatban valamivel gyakoribb *Malocosoma castrensis*, amely a Dunántúli-dombság északi szegélyét kivéve hiányzik erről a területről. A nappali lepkék közül az *Arethusana arethusana* és a *Scoliotantides orion* fajok érdemelnek a Dél-Dunántúlon nagyon lokális előfordulásuk miatt fokozott figyelmet.

A védett területen a fás vegetáció másodlagosan hiányzik, ezért a ligetes homokpusztai erdők jellegzetes lombfogyasztó fajai is csak kis populáció nagyságban fordulnak elő.

Ez különösen a fajszámában látszik meg, ugyanis a somogyi erdőkben jellegzetes polifág lomberdei fauna fajait csak kis példányszámban sikerült kimutatni.

A kopárterületek erdészeti hasznosításaként értékes, egykoron homoki gyepek által elfoglalt élőhely foltokat erdei fenyővel telepítettek be a Látrányi Pusztai Természetvédelmi Területen a védettség kihirdetését megelőzően.

Az erdei fenyő monokultúrájának, száraz mikroklimatikus körülmények között, nagy-lepke faunája szegényes. A lepkéhernyők elsődleges fogyasztók, így az ilyen típusú élőhelyek faunája viszont nagyon karakterisztikus. Fenyőhöz kötődő fajok közül itt él: a *Lymantria monacha*, a *Panolis flammea*, a *Hylaea fasciaria*, a *Bupalus piniarius*, a *Semiothisa liturata*, a *Thera obeliscata*, a *Dendrolimus pini* és az *Hyloicus pinastri*.

Köszönetnyilvánítás

A szerző köszönetét fejezi ki Orsik Mihálynak (Kaposvár) és Paizs Ottónak (Nagybajom), hogy a terepi munkálatok során segítséget nyújtottak.

Külön köszönet illeti a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságot az 1999. évi kutatások anyagi támogatásáért és a KAC-ot (asz.:027866-01/2001) pályázaton elnyert anyagi támogatásért.

Irodalom

- ABAFI-AIGNER L., PÁVEL J., UHRYK F. 1899: Ordo. Lepidoptera in: A Magyar Birodalom Állatvilága - Fauna Regni Hungariae. Budapest pp 1-82.
- ÁBRAHÁM L. 1992: Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet nagylepke faunájának természetvédelmi feltárása I. (Lepidoptera) - Dunántúli Dolg. Term. Tud. Sor. 7:241-271.
- ÁBRAHÁM L. 1993: A Tési-fennsík nagylepkefaunájáról (Lepidoptera) - Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 12: 145-172.
- ÁBRAHÁM L. 1998: A nagylepkefauna vizsgálata a Déli-Bakony és a Bakonyalja határvidékén (Lepidoptera) - Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 17: 119-140.
- ÁBRAHÁM L., UHERKOVICH Á. 1986: Dudar környékének nagylepkefaunája (Lepidoptera) - Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 5: 57-79.
- ÁBRAHÁM L., UHERKOVICH Á. 2001: Somogy nagylepke faunájának katalógusa (Lepidoptera: Macrolepidoptera) - Natura Somogyiensis 1: 329-374.
- BÁLINT ZS. 1996: A Kárpát-medence nappali lepkéi I. - Budapest pp. 1-183.
- DIETZEL GY. 1997: A Bakony nappali lepkéi - A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 21: 1-199.
- FAJCIK J. 1998: Die Schmetterlinge Mitteleuropas II Band Bestimmung - Verbreitung - Flugstandort - Bionomie Noctuidae - Bratislava pp. 3-169.
- KARSHOLT, O., RAZOWSKI, J. 1996: The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist. - Apollo Book, Stenstrup.
- KOVÁCS L VARGA Z. 1969: A survey of the taxa related *Apamea monoglypha* Hufn., with the description of a new species (Lepidoptera: Noctuidae) - Acta zool acad. sci Hung. 15: 49-61.
- RÉZBÁNYAI L. 1972: Vizsgálatok a Balaton délkeleti (Balatonszabadi-Zamárdi) partvidékének nagylepkefaunáján (Lep.) - Folia ent. hung. 25: 229-252.
- RONKAY L. 1997: Lepkék. In: Forró L. & Korsós Z. (eds): Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer VII. - KTM Budapest pp. 1-77.
- VARGA Z. 1964: Magyarország állatföldrajzi beosztása a nagylepkefauna komponensei alapján - Folia ent. hung. 16: 1-62.
- VARGA Z. 1990: Lepkék (Lepidoptera) rendjé. In: Rakonczay Z. (ed.): Vörös könyv, p. 188-244.
- VOJNITS A. 1980: Araszolólepkék I. - Geometridae I. - Magyarország Állatvilága XVI. kötet 14: 1-157.

Investigation on the butterfly and larger moth fauna of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area (Lepidoptera)

LEVENTE ÁBRAHÁM

The significant species of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area occur in rather wet or extremely dry habitats. The following species live in wet meadows and marshes of the protected area: *Hepialus humuli*, *Phragmatoecia casteneae*, *Euthrix potatoria*, *Celaena leucostigma*, *Archanara sparganii*, *Archanara dissoluta*, *Sedina buettneri*, *Laelia coenosa*.

Soft wood cover only a small portion of the area therefore only a few significant species of this kind can be found here: *Cerura erminea*, *Gastropacha populifolia*, *Pterostoma palpina*, *Arctolmis l-album*, *Apatura ilia*.

It is most probable that wet meadows of today were previously used to be covered by alder woodlands. Nowadays, remains of these forests can only be found along temporary water flows but species typical of this habitat still occur in the area: *Apatele alni*, *Apatele cuspis*, *Apatele leporina*, *Drepana curvatula*, *Nola chlamitulalis*.

The butterfly and larger moth fauna of the dry open sandy grasslands shows special characteristics. In these habitats *Heliophobus reticulate*, *Symira nervosa*, *Calamia tridens*, *Calyptra thalictri* are common while *Hadena irregularis*, *Euxoa segnalis* are rare species. Among the butterflies, *Arethusana arethusa* and *Scoliotantides orion* are worth mentioning because of their limited occurrence in Southern Transdanubia.

In the protected area the forest vegetation is secondarily missing therefore the species associated with forests only occur in small population. The valuable Scotch pine was introduced on the sandy grasslands as a result of the forestry utilisation of the grasslands. Under dry microclimatic circumstances the butterfly and larger moth fauna of the Scotch pine monoculture is rather poor in species. Species living on pine are the following: *Lymantria monacha*, *Panolis flammea*, *Hylaea fasciaria*, *Bupalus piniarius*, *Semiothisa liturata*, *Thera obeliscata*, *Dendrolimus pini*, *Hyloicus pinastris*.